

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2020

1039/2020

Valtioneuvoston asetus ydinenergia-asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

kumotaan ydinenergia-asetuksen (161/1988) 29 ja 147 §, sellaisina kuin ne ovat, 29 § asetuksessa 1001/2017 ja 147 § asetuksessa 1532/2015,

muutetaan 5 §:n 3 ja 4 kohta, 8 §:n 3 momentti, 10 c §, joka samalla siirretään 2 a lukuun, sekä 22 a, 76 ja 79 b §, sellaisina kuin ne ovat 5 §:n 3 ja 4 kohta, 8 §:n 3 momentti, 10 c ja 76 § asetuksessa 732/2008, 22 a § asetuksessa 1532/2015 ja 79 b § asetuksessa 1001/2017, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on asetuksessa 732/2008, uusi 5 kohta, 7 b §:ään, sellaisena kuin se on asetuksissa 1224/1996 ja 732/2008, uusi 5 momentti, asetukseen uusi 7 c § ja siitä asetuksella 732/2008 kumotun 11 §:n tilalle uusi 11 § seuraavasti:

1 luku

Määritelmiä

5 §

Ydinenergialain 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua ydinjätettä ei ole:

3) uraani- tai toriumpitoista raaka-ainetta jalostettaessa syntynyt radioaktiivinen jäte silloin, kun toiminnassa yhden vuoden aikana tuotettavan uraanin tai toriumin määrä on enintään 10 000 kilogrammaa;

4) suomalaisesta ydinlaitoksesta tai Suomessa syntyneestä ydinjätteestä Suomessa tapahtuvaa tutkimusta varten otettu näyte; eikä

5) ydinenergialain 27 c §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu valvonnasta vapautettu jäte.

7 b §

Edellä 1, 3 ja 4 momentissa tarkoitetuissa poikkeustapauksissa ydinjätteiden siirtäminen Suomen oikeudenkäyttövallan ulkopuolelle voidaan hyväksyä vain, jos siirtämisestä on tehty sitova sopimus ydinjätehuollon toimijoiden välillä ja sopimusta voidaan pitää ydinjätehuollon kannalta toteuttamiskelpoisena ottaen huomioon sopimuksen toteuttamisen aikataulu sekä muut ehdot. Ydinenergialain 6 a §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisen siirron ollessa kyseessä on noudatettava lisäksi mainitun pykälän 3 momentissa ja tämän asetuksen 7 c §:ssä säädettyjä menettelyjä.

7 c §

Ennen ydinenergialain 6 a §:n 3 momentissa tarkoitettujen sopimuksen tekemistä on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

1) vastaanottava valtio on tehnyt Euroopan atomienergiayhteisön kanssa sopimuksen käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollosta tai on osapuolena käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevassa yleissopimuksessa (SopS 36/2001);

2) vastaanottavalla valtiolla on radioaktiivisen jätteen huolto- ja loppusijoitusohjelma, jonka tavoitteet edustavat korkeaa turvallisuustasoa ja vastaavat ydinenergiialaissa asetettuja tavoitteita; ja

3) vastaanottavan valtion loppusijoituslaitokselle on annettu lupa radioaktiivisen jätteen siirtoa varten, se on toiminnassa ennen siirtoa ja sitä hallinnoidaan vastaanottavan valtion radioaktiivisen jätteen huolto- ja loppusijoitusohjelmassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

8 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen aineiden, laitteiden ja laitteistojen säteilystä aiheutuvien terveydellisten ja muiden haittavaikutusten estämiseen ja rajoittamiseen sovelletaan säteilylakia (859/2018).

10 c §

Toiminta on ydinenergiain 27 c §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla lähtökohtaisesti turvallista, jos jätettä käsitteleviä työntekijöitä ei tarvitse luokitella säteilytyöntekijöiksi ja väestön yksilölle aiheutuva efektiivinen annos on enintään 0,01 millisievertiä vuodessa.

Kun kyseessä on onnettomuustilanne, muu epätodennäköinen tapahtuma tai näihin rinnastettava poikkeuksellinen tilanne väestön yksilölle aiheutuva efektiivinen annos saa 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta olla enintään 1 millisievert vuodessa.

11 §

Jos liitteen A kohdassa 2.1 mainittuun ydinaineeseen ei kohdistu alkuperämaaraajoituksia, ydinenergiain mukaista lupaa ei tarvita sen tuontiin toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta.

Kustakin 1 momentissa tarkoitettua tuonnista on tehtävä 118 §:ssä tarkoitettun ydinmateriaalien valvontajärjestelmän mukainen ilmoitus Säteilyturvakeskukselle.

22 a §

Ydinvoimalaitoksen, ydinenergiain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun kaivos- ja malminrikastustoiminnan sekä ydinjätelaitoksen työntekijöiden työssään saama säteilyaltistus sekä mainituista laitoksista ja toiminnasta ympäristön väestölle aiheutuva säteilyaltistus on pidettävä niin pienenä kuin käytännöllisin toimenpiteiden on mahdollista. Edellä tarkoitettujen laitosten ja toiminnan suunnittelu ja käyttö on toteutettava siten, että työntekijöiden ja väestön säteilyaltistusta voidaan rajoittaa säteilylain 5–9 §:n mukaisesti. Säteilytyön työperäisestä altistuksesta säädetään säteilylain 12 luvussa ja työntekijöiden säteilyaltistuksen annosrajoista sekä säteilyvaaratilanteesta aiheutuvan altistuksen vertailutasoista ionisoivasta säteilystä annetun valtioneuvoston asetuksen (1034/2018) 3 ja 9 luvussa.

76 §

Päätettäessä periaatteista, joihin huolehtimisvelvollisuuden on nojaututtava, päätöksen on perustuttava siihen, että Suomessa tapahtuneen ydinenergian käytön yhteydessä tai seurauksena syntyneet ydinjätteet käsitellään, varastoidaan ja sijoitetaan pysyväksi tarkoitettulla tavalla Suomeen ydinenergiain 6 a §:n 2 momentissa säädetyin poikkeuksin.

Nämä poikkeukset on otettava huomioon päätettäessä edellä tarkoitetuista periaatteista, jos niillä on merkitystä jätehuoltovelvollisen huolehtimisvelvollisuuden kannalta.

Päätöksessä huolehtimisvelvollisuutta koskevista periaatteista on mainittava, milloin ydinjätehuollon toimenpiteet on viimeistään suoritettava.

79 b §

Työ- ja elinkeinoministeriö huolehtii käyttöluvan aikaisen toiminnan kestäessä käytöstäpoistosuunnitelman teknisen toteutuskelpoisuuden, turvallisuusperiaatteiden noudattamisen ja kustannusarvioiden luotettavuuden varmistamisesta ja pyytää siitä arvioinnin teknistaloudellisten laskelmien arvioimiseen perehtyneeltä riippumattomalta asiantuntijalta tai yhteisöltä.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö pyytää käytöstäpoistosuunnitelman päivityksestä käyttöluvan mukaisen toiminnan kestäessä lausunnon Säteilyturvakeskukselta.

Säteilyturvakeskus huolehtii käytöstäpoistoluvan aikaisen toiminnan kestäessä käytöstäpoistosuunnitelman ajantasaisuuden, lupaehtojen ja suunnitelmien sekä turvallisuusperiaatteiden noudattamisen varmistamisesta.

Tämä asetus tulee voimaan 22 päivänä joulukuuta 2020.

Helsingissä 17.12.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Erityisasiantuntija Iida Huhtanen